

**PROGRAM STUDIÓW WYŻSZYCH  
ROZPOCZYNAJĄCYCH SIĘ W ROKU AKADEMICKIM  
2022/2023**

data zatwierdzenia przez Radę Instytutu  
10.01.2023

.....  
pieczęć i podpis dyrektora

|                                    |                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Studia wyższe na kierunku          | <b>Geografia</b>                                                                                                                                                                                                                                 |
| Dziedzina/y                        | Nauk społecznych, nauk ścisłych i przyrodniczych                                                                                                                                                                                                 |
| Dyscyplina wiodąca (% udział)      | Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (51%)                                                                                                                                                                                  |
| Pozostałe dyscypliny (% udział)    | Nauki o Ziemi i środowisku (49%)                                                                                                                                                                                                                 |
| Poziom                             | II stopnia                                                                                                                                                                                                                                       |
| Profil                             | Ogólnoakademicki                                                                                                                                                                                                                                 |
| Forma prowadzenia                  | Stacjonarne                                                                                                                                                                                                                                      |
| Specjalności                       | A) Nauczycielskie:<br>Geografia,<br>Geografia z podstawami przedsiębiorczości,<br>Geografia z wiedzą o społeczeństwie.<br><br>B) Nienauczycielskie:<br>Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna,<br>Nauki o Ziemi i środowisku. |
| Punkty ECTS                        | 120 (nauczycielskie z drugim przedmiotem –141)                                                                                                                                                                                                   |
| Czas realizacji (liczba semestrów) | 4 semestry                                                                                                                                                                                                                                       |
| Uzyskiwany tytuł zawodowy          | magister                                                                                                                                                                                                                                         |

|                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Warunki przyjęcia na studia | <p>Konkurs dyplomów studiów wyższych (licencjata, inżyniera, magistra) – dla absolwentów kierunków „geografia”, „gospodarka przestrzenna”, „turystyka i rekreacja” lub „ochrona środowiska”.</p> <p>Egzamin pisemny (test) z geografii – dla absolwentów studiów wyższych (licencjackich, inżynierskich, magisterskich) innych kierunków.</p> <p>Na specjalność nauczycielską rekrutowani są jedynie absolwenci studiów pierwszego stopnia kierunku geografia.</p> <p>Obcokrajowcy, którzy kończyli szkołę średnią poza Polską i nie mają na świadectwie dojrzałości pozytywnego wyniku egzaminu maturalnego z języka polskiego lub ukończonych studiów I stopnia prowadzonych w języku polskim przystępują do egzaminu z podstaw języka polskiego (poziom B1), sprawdzającego umiejętności komunikacyjne w tym języku (w formie testu pisemnego lub egzaminu ustnego z wykorzystaniem technologii komunikacyjnej, tj. wideokonferencji – do wyboru przez kandydata). Do dalszych etapów rekrutacji są dopuszczane osoby, które mają pozytywny wynik tego egzaminu.</p> |
|-----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### Efekty uczenia się

| Symbol efektu kierunkowego | Kierunkowe efekty uczenia się                                                                                                                                                                                                                                      | Odniesienie do efektów uczenia się zgodnych z Polską Ramą Kwalifikacji |                                               |
|----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                    | Symbol charakterystyk uniwersalnych I stopnia <sup>1</sup>             | Symbol charakterystyk II stopnia <sup>2</sup> |
| WIEDZA                     |                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                        |                                               |
| K_WG01                     | Rozumie filozoficzne uzasadnienie geograficznych badań naukowych. Ma pogłębioną wiedzę o przedmiotowo-metodologicznej specyfice geografii.                                                                                                                         | P7U_W                                                                  | P7S_WG                                        |
| K_WG02                     | Zna kierunki badawcze i osiągnięcia geografii nowożytnej, zwłaszcza nowe koncepcje metodologiczne.                                                                                                                                                                 | P7U_W                                                                  | P7S_WG                                        |
| K_WG03                     | Rozumie i charakteryzuje poszczególne geokomponenty w różnych skalach przestrzennych i czasowych, wykazując się pogłębioną wiedzą w tym zakresie.                                                                                                                  | P7U_W                                                                  | P7S_WG                                        |
| K_WG04                     | Ma pogłębioną wiedzę na temat zagadnień związanych sekularnymi i ekstremalnymi (katastrofalnymi) zjawiskami z zachodzącymi w środowisku geograficznym.                                                                                                             | P7U_W                                                                  | P7S_WG                                        |
| K_WG05                     | Zna specjalistyczną literaturę, aparat pojęciowy oraz metody badawcze w geografii (w ujęciu teoretycznym i praktycznym w stopniu pogłębionym).                                                                                                                     | P7U_W                                                                  | P7S_WG                                        |
| K_WG06                     | Rozumie i charakteryzuje w sposób pogłębiony różne przejawy społeczno-gospodarczej działalności człowieka w środowisku geograficznym.                                                                                                                              | P7U_W                                                                  | P7S_WG                                        |
| K_WG07                     | Rozumie i objaśnia w sposób pogłębiony współzależności między przyrodniczymi a społeczno-kulturowymi składnikami krajobrazu Ziemi oraz potrafi scharakteryzować globalne i regionalne procesy przyrodnicze, społeczne i gospodarcze. Wyjaśnia ich genezę i skutki. | P7U_W                                                                  | P7S_WG                                        |

<sup>1</sup> Zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016, poz.64)

<sup>2</sup> Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218).

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |       |        |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|--------|
| K_WG08       | Rozumie znaczenie rozwoju kapitału ludzkiego oraz przemysłu zaawansowanych technologii i usług edukacyjnych, badawczo-rozwojowych i informatycznych w warunkach gospodarki opartej na wiedzy.                                                                                                                                                                                                                                      | P7U_W | P7S_WG |
| K_WG09       | Rozumie podstawy działania infrastruktur informacji przestrzennej oraz ma pogłębioną wiedzę na temat możliwości zastosowania narzędzi geoinformatycznych w geografii.                                                                                                                                                                                                                                                              | P7U_W | P7S_WG |
| K_WK01       | Dostrzega konflikty między przyrodniczymi a społeczno-kulturowymi składnikami powłoki krajo-brazowej Ziemi, dogłębnie wyjaśnia przyczyny ich wystąpienia oraz proponuje optymalne sposoby ich rozwiązania.                                                                                                                                                                                                                         | P7U_W | P7S_WK |
| K_WK02       | Wymienia współczesne przyrodnicze, społeczno-gospodarcze i kulturowe problemy w skali lokalnej, regionu i globalnej, potrafi wyjaśnić ich genezę i konsekwencje.                                                                                                                                                                                                                                                                   | P7U_W | P7S_WK |
| K_WK03       | Rozumie procesy globalizacji w sferze społeczno-gospodarczej i kulturowej oraz mechanizmy integracji europejskiej, w tym główne polityki prowadzone w ramach UE.                                                                                                                                                                                                                                                                   | P7U_W | P7S_WK |
| K_WK04       | Rozumie działanie instrumentów polityki regionalnej (krajowych i Unii Europejskiej) oraz ich wpływ na rozwój lokalny i regionalny.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | P7U_W | P7S_WK |
| K_WK05       | Rozumie przyczyny, przewiduje przebieg procesów i zjawisk w przyrodzie, skutki klęsk żywiołowych i katastrof naturalnych oraz konsekwencje wybranych procesów ekonomicznych i społecznych.                                                                                                                                                                                                                                         | P7U_W | P7S_WK |
| K_WK06       | Zna i rozumie uwarunkowania prowadzenia różnych rodzajów działalności zawodowej jaką może wykonywać geograf.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | P7U_W | P7S_WK |
| K_WK07       | Zna zasady obsługi zaawansowanego sprzętu i urządzeń służących do pozyskiwania, przetwarzania informacji geograficznych. Zna zasady bezpieczeństwa i higieny kształcenia.                                                                                                                                                                                                                                                          | P7U_W | P7S_WK |
| K_WK08       | Zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego i konieczności zarządzania zasobami własności intelektualnej.                                                                                                                                                                                                                                                                        | P7U_W | P7S_WK |
| UMIEJĘTNOŚCI |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |       |        |
| K_UW01       | Potrafi wybrać i zastosować optymalne metody pozyskiwania, analizy i prezentacji danych geograficznych celem rozwiązania złożonych problemów badawczych.                                                                                                                                                                                                                                                                           | P7U_U | P7S_UW |
| K_UW02       | Umie odnaleźć i wybierać informacje z literatury fachowej i innych źródeł, także w języku angielskim w wybranej subdyscyplinie.                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | P7U_U | P7S_UW |
| K_UW03       | Posiada umiejętności badawcze pozwalające na rozwiązanie złożonych problemów geograficznych; formułuje hipotezy, poprawnie wnioskuje na podstawie danych dotyczących zróżnicowania przestrzeni geograficznej (przyrodniczej, społeczno-gospodarczej i kulturowej) korzystając z różnych źródeł, syntetyzując różnorodne kategorie informacji, planuje i wykonuje obserwacje, eksperymenty, symulacje i interpretuje wyniki analiz. | P7U_U | P7S_UW |
| K_UW04       | Potrafi objaśniać przyczyny i skutki zróżnicowania warunków przyrodniczych, zjawisk społeczno-gospodarczych i kulturowych oraz przewiduje dalszy ich przebieg.                                                                                                                                                                                                                                                                     | P7U_U | P7S_UW |
| K_UW05       | Umie rozpoznać i potrafi opracować wybrany problem dotyczący zróżnicowania terytorialnego komponentów                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | P7U_U | P7S_UW |

|                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |       |        |
|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|--------|
|                              | środowiska geograficznego, potrafi wyjaśnić zmiany w tym zróżnicowaniu, wpływające na nie czynniki oraz przewidywać konsekwencje tych zmian. Wyniki prezentuje w formie pisemnej pracy lub referatu z poprawną dokumentacją.                                                           |       |        |
| K_UK01                       | Potrafi posługiwać się specjalistyczną terminologią geograficzną w języku polskim oraz języku angielskim, szczególnie w wybranej subdyscyplinie.                                                                                                                                       | P7U_U | P7S_UK |
| K_UK02                       | Potrafi przedstawić wyniki badań w postaci prawidłowo opracowanej prezentacji oraz ich streszczenie w języku obcym.                                                                                                                                                                    | P7U_U | P7S_UK |
| K_UK03                       | Popularyzuje wiedzę geograficzną w zakresie studiowanej specjalności, prowadzić debatę przyczyniając się do upowszechniania wiedzy z zakresu geografii w społeczeństwie.                                                                                                               | P7U_U | P7S_UK |
| K_UK04                       | Posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.                                                                                                                                                                                       | P7U_U | P7S_UK |
| K_UO01                       | Umie przedstawić wybrany problem geograficzny w formie opracowania naukowego w języku polskim, z poprawną dokumentacją (w tym pracę magisterską - spełniającą wymagania formalne stawiane takim pracom).                                                                               | P7U_U | P7S_UO |
| K_UO02                       | Potrafi kierować pracą zespołu i prowadzić debatę naukową dotyczącą zagadnień geograficznych.                                                                                                                                                                                          | P7U_U | P7S_UO |
| K_UO03                       | Zna możliwości wykorzystania wiedzy z zakresu geografii w kontekście tworzenia różnych form przedsiębiorczości.                                                                                                                                                                        | P7U_U | P7S_UO |
| K_UU01                       | Uświadamiając sobie tempo współczesnych przemian cywilizacyjnych, aktywnie przez całe życie poszerza kompetencje zawodowe i aktualizuje wiedzę geograficzną wzbogaconą o wymiar interdyscyplinarny, wykazując przy tym postawę przedsiębiorczą.                                        | P7U_U | P7S_UU |
| <b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |       |        |
| K_KK01                       | Posiada nawyk korzystania ze sprawdzonych źródeł informacji naukowej i krytycznego wnioskowania zgodnie z zasadą tzw. chłodnego naukowego sceptycyzmu.                                                                                                                                 | P7U_K | P7S_KK |
| K_KK02                       | Rozumie wartość różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz potrzebę stosowania zasad postępowania wynikających z poczucia odpowiedzialności za stan ekosystemów i zasobów Ziemi.                                                                                               | P7U_K | P7S_KK |
| K_KO01                       | Będąc świadomy zależności występujących w środowisku geograficznym, inspirowa i organizuje działania na rzecz zrównoważonego korzystania z jego zasobów; wykazuje odpowiedzialność za bezpieczeństwo pracy własnej i innych oraz za realizację podjętych prac i zobowiązań.            | P7U_K | P7S_KO |
| K_KO02                       | Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie.                                                                                                                                                                                     | P7U_K | P7S_KO |
| K_KR01                       | Rozumie rolę geografów jako specjalistów w zakresie badania, objaśniania, interpretowania i monitorowania zmian w środowisku geograficznym, a tym samym w podnoszeniu jakości życia społeczeństwa. Swoimi działaniami przyczynia się do rozwoju dorobku geografii oraz etosu geografa. | P7U_K | P7S_KR |
| K_KR02                       | Postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej, rozumiejąc szczególną odpowiedzialność kadr naukowych za przyszłość społeczeństwa.                                                                                                                                                       | P7U_K | P7S_KR |

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Sylwetka absolwenta</p>                               | <p>Po ukończeniu studiów, napisaniu pracy magisterskiej oraz złożeniu egzaminu magisterskiego absolwent rozumie mechanizmy zarządzania środowiskiem przyrodniczym oraz mechanizmy rozwoju społeczno-gospodarczego różnych skali systemów przestrzennych (od skali lokalnej po skalę regionalną, krajową i globalną). Zdobytą wiedzę potrafi wykorzystać w sposób praktyczny podejmując pracę zawodową lub dalszy rozwój naukowy.</p> <p>Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu poszczególnych dyscyplin geograficznych, opartą o szerokie podstawy nauk przyrodniczych, humanistycznych i społecznych. Posiada poszerzoną wiedzę z zakresu metodologii nauk geograficznych, metod analizy przestrzennej oraz statystyki umożliwiające własny rozwój naukowy w wybranej przez siebie szczegółowej dyscyplinie naukowej (nauki o Ziemi i środowisku, geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarce przestrzennej) oraz w pracy zawodowej.</p> <p>Potrafi samodzielnie formułować problemy badawcze, dobierać odpowiednie metody badawcze i prowadzić badania (terenowe, laboratoryjne), opracowywać wyniki badań z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi i technik, formułować wnioski i prezentować je w formie opracowań naukowych, jak również w formie popularnonaukowej.</p> <p>W swojej pracy potrafi korzystać ze specjalistycznej literatury, wykorzystuje i potrafi tworzyć różnego typu bazy danych geograficznych i statystycznych, posługuje się ogólnymi i specjalistycznymi opracowaniami kartograficznymi, sprawnie posługuje się instrumentami pomiarowymi służącymi do pozyskiwania danych o środowisku geograficznym, potrafi wykonywać pogłębione analizy geograficzne z wykorzystaniem narzędzi GIS. Wykorzystując zdobytą wiedzę i umiejętności potrafi wykonywać badania i opracowania na potrzeby monitorowania środowiska geograficznego oraz planowania strategii rozwoju lokalnych i regionalnych układów przestrzennych.</p> <p>Ponadto posiada pogłębioną wiedzę oraz umiejętności z zakresu wybranej podczas studiów specjalności nauczycielskiej lub nienauczycielskiej.</p> <p>Absolwent studiów drugiego stopnia wykazuje się przedsiębiorczością, potrafi pracować indywidualnie oraz kierować pracą zespołu nad danym zadaniem badawczym, jest świadom konieczności poszerzania swoich kompetencji zawodowych; szczególnie aktualizowania wiedzy kierunkowej, zna zasady bezpieczeństwa i higieny kształcenia, ma świadomość postępowania zgodnie z zasadami etyki zawodowej i konieczności prowadzenia działań mających na celu rozwijanie i przestrzeganie tych zasad w środowisku pracy.</p> |
| <p>Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe</p> | <p>Absolwent studiów drugiego stopnia kierunku geografia posiada przygotowanie do badania współzależności między elementami środowiska geograficznego, oceny ich stanu, analizy uwarunkowań, tendencji zmian oraz ich skutków, co pozwala mu na samodzielne opracowywanie dokumentacji tematycznych związanych z kształtowaniem środowiska geograficznego w różnych skalach przestrzennych.</p> <p>Absolwent studiów drugiego stopnia jest przygotowany do pracy w różnych instytucjach zajmujących się kompleksowym kształtowaniem i ochroną środowiska przyrodniczego, gospodarką przestrzenną, warunkami życia ludności oraz organizacją działalności społeczno-gospodarczej, a także systemami zarządzania środowiskiem.</p> <p>Absolwent specjalności nauczycielskiej posiada wiedzę oraz nabywa umiejętności określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela i posiada uprawnienia do nauczania geografii, prowadzenia zajęć edukacyjnych z zakresu geografii oraz – w przypadku realizacji odpowiedniej specjalności – także drugiego przedmiotu.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|                            |                                                                                                          |
|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dostęp do dalszych studiów | Uzyskany tytuł magistra daje możliwość podjęcia studiów w szkole doktorskiej oraz studiów podyplomowych. |
|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                        |                    |
|------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| Jednostka badawczo-dydaktyczna właściwa merytorycznie dla tych studiów | Instytut Geografii |
|------------------------------------------------------------------------|--------------------|

## PLAN STUDIÓW W UKŁADZIE SEMESTRALNYM

### GEOGRAFIA

studia **stacjonarne** II stopnia (magisterskie)  
rozpoczynające się w roku akademickim 2022/2023

#### Semestr I

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

| nazwa kursu                                                                             | godziny kontaktowe |                 |    |    |   |   |            | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|----|---|---|------------|----------------|----------------|-------|
|                                                                                         | W                  | zajęć w grupach |    |    |   |   | E-learning |                |                | razem |
|                                                                                         |                    | A               | K  | L  | S | P |            |                |                |       |
| Geografia miast / Urban Geography*                                                      | 15                 |                 |    |    |   |   |            | 15             | ZO             | 2     |
| Geografia społeczna / Human Geography*                                                  | 15                 |                 |    |    |   |   |            | 15             | ZO             | 2     |
| Geografia rolnictwa / Geography of Agriculture*                                         | 15                 |                 |    |    |   |   |            | 15             | ZO             | 2     |
| Geografia przemysłu i komunikacji / Geography of Industry, Transport and Communication* | 15                 |                 | 15 |    |   |   |            | 30             | E              | 3     |
| Geografia społeczno-ekonomiczna Polski                                                  | 15                 |                 | 15 |    |   |   |            | 30             | E              | 3     |
| Geologia regionalna świata                                                              | 20                 |                 |    |    |   |   |            | 20             | ZO             | 2     |
| Globalne zmiany atmosfery                                                               | 10                 |                 |    | 10 |   |   |            | 20             | E              | 2     |
| Techniki pozyskiwania informacji o obiekcie                                             |                    |                 |    | 15 |   |   |            | 15             | ZO             | 2     |
| Procesy katastrofalne w przyrodzie                                                      |                    |                 | 15 |    |   |   |            | 15             | ZO             | 2     |
| Współczesne problemy hydrologiczne                                                      | 15                 |                 |    |    |   |   |            | 15             | ZO             | 2     |
| Geografia krajobrazów Polski                                                            | 20                 |                 |    |    |   |   |            | 20             | E              | 3     |
| Historia i metodologia geografii / History and Methodology of Geography*                | 30                 |                 |    |    |   |   |            | 30             | E              | 4     |
|                                                                                         | 170                |                 | 45 | 25 |   |   |            | 240            | 5/7/0          | 29    |

\* kurs może być realizowany w j. polskim i/lub w j. angielskim

#### Pozostałe zajęcia

| rodzaj zajęć                                                           | godz. | punkty<br>ECTS |
|------------------------------------------------------------------------|-------|----------------|
| Szkolenie z zakresu <i>bezpieczeństwa i higieny kształcenia</i> (BHK)* | 4     | 0              |
| Szkolenie biblioteczne*                                                | 2     | 0              |
|                                                                        |       | 0              |

\* studentom, którzy odbyli w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie kurs na studiach I stopnia, będzie on zaliczony.

## Kursy do wyboru

| nazwa kursu                             | godziny kontaktowe |                 |    |   |   |   |            | E/<br>Z<br>O/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|-----------------------------------------|--------------------|-----------------|----|---|---|---|------------|--------------------|----------------|-------|
|                                         | W                  | zajęć w grupach |    |   |   |   | E-learning |                    |                | razem |
|                                         |                    | A               | K  | L | S | P |            |                    |                |       |
| Język obcy dla celów akademickich (B2+) |                    |                 | 15 |   |   |   |            | 15                 | ZO             | 1     |
|                                         |                    |                 | 15 |   |   |   |            | 15                 | 0/1<br>/0      | 1     |

## Semestr II

### Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

| nazwa kursu                                                                       | godziny kontaktowe |                 |    |    |   |   |            |       | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|----|---|---|------------|-------|----------------|----------------|
|                                                                                   | W                  | zajęć w grupach |    |    |   |   | E-learning | razem |                |                |
|                                                                                   |                    | A               | K  | L  | S | P |            |       |                |                |
| Geografia kultur                                                                  | 15                 |                 |    |    |   |   |            | 15    | ZO             | 1              |
| Geografia regionalna Europy                                                       | 15                 |                 |    |    |   |   |            | 15    | E              | 2              |
| Geografia regionalna krajów pozaeuropejskich                                      | 15                 |                 |    |    |   |   |            | 15    | ZO             | 1              |
| Geografia usług                                                                   | 15                 |                 |    |    |   |   |            | 15    | ZO             | 1              |
| Globalne i europejskie procesy integracji i dezintegracji                         | 15                 |                 |    |    |   |   |            | 15    | E              | 2              |
| Antropocen – problemy przyrodnicze i społeczne                                    | 15                 |                 |    |    |   |   |            | 15    | E              | 2              |
| Geomorfologia regionalna                                                          | 5                  |                 | 15 |    |   |   |            | 20    | ZO             | 2              |
| Gospodarka wodna                                                                  | 15                 |                 |    | 10 |   |   |            | 25    | E              | 2              |
| Dziedzictwo przyrodnicze                                                          |                    |                 | 15 |    |   |   |            | 15    | ZO             | 1              |
| Zmiany klimatu a współczesne globalne ocieplenie: przyczyny, skutki i rozwiązania | 15                 |                 |    |    |   |   |            |       | ZO             | 1              |
| Regionalne ćwiczenia terenowe <i>Sudety</i> *                                     |                    |                 |    | 30 |   |   |            | 30    | ZO             | 3              |
|                                                                                   | 125                |                 | 30 | 40 |   |   |            | 180   | 4/7/0          | 18             |

\* 5 dni

## Kursy do wyboru

| nazwa kursu                                                                       | godziny kontaktowe |                 |    |    |    |   |            | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|----|----|---|------------|----------------|----------------|-------|
|                                                                                   | W                  | zajęć w grupach |    |    |    |   | E-learning |                |                | razem |
|                                                                                   |                    | A               | K  | L  | S  | P |            |                |                |       |
| Seminarium magisterskie – 1                                                       |                    |                 |    |    | 15 |   |            | 15             | ZO             | 4     |
| Język obcy dla celów akademickich (B2+)                                           |                    |                 | 15 |    |    |   |            | 15             | ZO             | 1     |
| Fotografia jako narzędzie geografa<br>/ Photography in geography <sup>*/ **</sup> |                    |                 |    | 15 |    |   |            | 15             | ZO             | 1     |



|                                                                |  |  |           |              |           |  |  |              |              |          |
|----------------------------------------------------------------|--|--|-----------|--------------|-----------|--|--|--------------|--------------|----------|
| Wprowadzenie na rynek pracy**                                  |  |  |           | 15           |           |  |  | 15           |              |          |
| Podstawy programowania w Systemach Informacji Geograficznej ** |  |  |           | 15           |           |  |  | 15           |              |          |
| Regionalne ćwiczenia terenowe <i>Tatry</i> **                  |  |  |           | 18           |           |  |  | 18           |              |          |
|                                                                |  |  | <b>15</b> | <b>15/18</b> | <b>15</b> |  |  | <b>45/48</b> | <b>0/3/0</b> | <b>6</b> |

\* kurs może być realizowany w języku polskim i/lub w języku angielskim

\*\*do wyboru 1 kurs z wymienionych

#### Moduł specjalności do wyboru

| Nazwa modułu                                                                                                                   | punkty ECTS |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna                                                                      | 6           |
| Nauki o Ziemi i środowisku                                                                                                     | 6           |
| Geografia nauczycielska (1 z 3 wariantów: bez drugiego przedmiotu, z podstawami przedsiębiorczości, z wiedzą o społeczeństwie) | 6<br>(9/7)  |

### Semestr III

#### Kursy do wyboru

| nazwa kursu                                             | godziny kontaktowe |                 |   |   |    |   |            | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|---------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|---|---|----|---|------------|----------------|----------------|-------|
|                                                         | W                  | zajęć w grupach |   |   |    |   | E-learning |                |                | razem |
|                                                         |                    | A               | K | L | S  | P |            |                |                |       |
| Seminarium magisterskie – 2                             |                    |                 |   |   | 15 |   |            | 15             | Z              | 4     |
| Wykład monograficzny instytutowy w języku angielskim 1* | 15                 |                 |   |   |    |   |            | 15             | Z              | 2     |
| Wykład monograficzny instytutowy w języku angielskim 2* | 15                 |                 |   |   |    |   |            | 15             | Z              | 2     |
|                                                         | 30                 |                 |   |   | 15 |   |            | 45             | 0/0/3          | 8     |

\* wybór wykładu w języku angielskim z puli proponowanych.

#### Moduł specjalności do wyboru

| Nazwa modułu                                                                                                                   | punkty ECTS   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna                                                                      | 22            |
| Nauki o Ziemi i środowisku                                                                                                     | 22            |
| Geografia nauczycielska (1 z 3 wariantów: bez drugiego przedmiotu, z podstawami przedsiębiorczości, z wiedzą o społeczeństwie) | 22<br>(33/29) |

## Semestr IV

### Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

| nazwa kursu                                                   | godziny kontaktowe |                 |   |    |   |   |            | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|---------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|---|----|---|---|------------|----------------|----------------|-------|
|                                                               | W                  | zajęć w grupach |   |    |   |   | E-learning |                |                | razem |
|                                                               |                    | A               | K | L  | S | P |            |                |                |       |
| Regionalne ćwiczenia terenowe – Wyżyna Lubelska i Bieszczady* |                    |                 |   | 24 |   |   |            | 24             | ZO             | 4     |
|                                                               |                    |                 |   | 24 |   |   |            | 24             | 0/1/0          | 4     |

\* 4 dni

### Kursy do wyboru

| nazwa kursu                 | godziny kontaktowe |                 |   |   |    |   |            |       | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |
|-----------------------------|--------------------|-----------------|---|---|----|---|------------|-------|----------------|----------------|
|                             | W                  | zajęć w grupach |   |   |    |   | E-learning | razem |                |                |
|                             |                    | A               | K | L | S  | P |            |       |                |                |
| Seminarium magisterskie – 3 |                    |                 |   |   | 30 |   |            | 30    | Z              | 5              |
|                             |                    |                 |   |   | 30 |   |            | 30    | 0/0/1          | 5              |

### Moduł specjalności do wyboru

| Nazwa modułu                                                                                                                   | punkty<br>ECTS |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna                                                                      | 10             |
| Nauki o Ziemi i środowisku                                                                                                     | 10             |
| Geografia nauczycielska (1 z 3 wariantów: bez drugiego przedmiotu, z podstawami przedsiębiorczości, z wiedzą o społeczeństwie) | 10<br>(17/23)  |

### Egzamin dyplomowy

Student przygotowuje pracę magisterską oraz zdaje egzamin dyplomowy. Przygotowane **zagadnienia do egzaminów dyplomowych** z zakresu studiów uchwalane są przez Radę Instytutu, a następnie publikowane na stronie internetowej Instytutu, nie później niż przed rozpoczęciem semestru, w którym odbywać się będą egzaminy dyplomowe danego rocznika na kierunku.

| Tematyka                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Punkty<br>ECTS |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Dyplomant na egzaminie powinien wykazać się ogólną wiedzą i umiejętnościami zdobytymi w zakresie studiów II stopnia z zakresu geografii, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki swej specjalizacji. Powinien wykazać się kompleksowym, szerokim spojrzeniem na stan i dynamikę zjawisk będących przedmiotem specjalizacji w różnych skalach przestrzeni geograficznej od globalnej poprzez regionalną po lokalną. | 11             |

## PROGRAM SPECJALNOŚCI

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia  
10.01.2023

Nazwa specjalności **Geografia nauczycielska\***

\* bez przygotowania do nauczania drugiego przedmiotu

Liczba punktów ECTS 38

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Absolwent uzyskuje kwalifikacje do nauczania geografii w szkole podstawowej i ponadpodstawowej oraz zajęć edukacyjnych z zakresu geografii we wszystkich typach szkół i placówek edukacyjnych.

Jest przygotowany także do pracy w wydziałach edukacji urzędów administracji publicznej, firmach prowadzących szkolenia dla młodzieży i dorosłych, w wydawnictwach edukacyjnych. Jest kompetentny w każdej pracy, wymagającej profesjonalnego kontaktu z klientem, a szczególnie procesie komunikacji społecznej, w tym interpersonalnej i pracy w zespole.

Jest kompetentny w korzystaniu z procedur i możliwości instytucji życia publicznego oraz rozpoznawaniu i rozwiązywaniu problemów społeczno-gospodarczych w skali lokalnej, regionalnej i krajowej. Jest kreatywny w rozwijaniu postawy przedsiębiorczej i procesie ustawicznego samokształcenia, wrażliwy na rzecz poszanowania prawa i wolności, przyjmuje postawę szacunku w relacjach z ludźmi różnych narodowości, wyznań i przekonań oraz zaangażowania w działalność organizacji społecznych.

Efekty uczenia się dla specjalności

| WIEDZA |                                                                                                                                                                                                |
|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| W01    | Posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu.                                               |
| W02    | Zna terminologię używaną w pedagogice, dydaktyce geografii oraz dyscyplinach pokrewnych do opisywania procesu wychowawczo-dydaktycznego i kształcenia geograficznego w szkole.                 |
| W03    | Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat specyfiki edukacji geograficznej w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej, rozumie interdyscyplinarny charakter wiedzy geograficznej. |
| W04    | Posiada wiedzę na temat organizacji procesu kształcenia geograficznego: celów i treści kształcenia, środków dydaktycznych i metod kształcenia, ewaluacji procesu dydaktycznego.                |
| W05    | Charakteryzuje miejsce edukacji w zakresie geografii w reformowanym systemie edukacji.                                                                                                         |
| W06    | Zna różne źródła informacji o sytuacji społeczno-politycznej i gospodarczej.                                                                                                                   |
| W07    | Dostrzega i wyjaśnia złożoność relacji człowiek — środowisko, zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych.                                                                  |
| W08    | Zna metody nauczania geografii w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej.                                                                                                                 |

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| W09          | Rozumie proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia; |
| W10          | Zna teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych                                                                                                                                                                                                    |
| W11          | Rozumie zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| W12          | Zna zasady udzielania pierwszej pomocy.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| W13          | Rozumie znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| UMIEJĘTNOŚCI |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| U01          | Wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| U02          | Umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces, a także ludzi o odmiennych przekonaniach i kulturze.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| U03          | Analizuje i interpretuje cele kształcenia geograficznego dla wybranych poziomów nauczania, dokonuje doboru treści kształcenia oraz wyboru strategii realizacji zaplanowanych efektów.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| U04          | Wykorzystuje znajomość poznanych teorii nauczania do organizowania i planowania lekcji geografii oraz rozwijania zainteresowań uczniów geografią oraz relacjami człowieka ze środowiskiem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| U05          | Potrafi samodzielnie przygotować, przeprowadzić i dokonać ewaluacji lekcji geografii (zajęć kameralnych i terenowych); oceniać wypowiedzi ustne i pisemne uczniów; projektować i oceniać opracowane formy testów osiągnięć ucznia, przygotowywać i motywować uczniów do uczestnictwa w olimpiadzie przedmiotowej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| U06          | Posiada umiejętność interpretacji i oceny zjawisk i wydarzeń w życiu społeczności lokalnej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| U07          | Analizuje i interpretuje dane pochodzące z różnych źródeł informacji stosując metody statystyczne.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| U08          | Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu dydaktyki geografii w praktyce szkolnej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| U09          | Posiada umiejętność prowadzenia dyskusji, zebrania klasowego, organizowania głosowania oraz szkolnych wyborów.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| U10          | Analizuje i wyjaśnia złożoność zjawisk społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych oraz uwzględnia perspektywę globalną w interpretacji tych zjawisk.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| U11          | Potrafi radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami; zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| U12                          | Potrafi posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu; poprawnie posługiwać się językiem polskim.                                                                                                                                                                             |
| U13                          | Udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej (w instytucjach oświatowych)                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| K01                          | Charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.                                                                                                                                             |
| K02                          | Jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli i zadań nauczyciela.                                                                                                                                   |
| K03                          | Dąży do budowania emocjonalnej więzi z uczniami w czasie procesu dydaktycznego i utożsamia się z wartościami, celami i zadaniami związanymi z wykonywaniem zawodu nauczyciela, wykazuje zaangażowanie w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań związanych z praktyką szkolną. |
| K04                          | Dąży do ustawicznego samokształcenia i uczestnictwa różnych formach doskonalenia i doskonalenia nauczycieli geografii.                                                                                                                                                                  |
| K05                          | Przestrzega zasad etyki w pracy dydaktyczno-wychowawczej.                                                                                                                                                                                                                               |
| K06                          | Rozwija wrażliwość na rzecz poszanowania prawa i wolności oraz przyjmuje postawę szacunku w relacjach z ludźmi różnych wyznań, przekonań i narodowości.                                                                                                                                 |
| K07                          | Rozwija u siebie i wzbudza u innych postawę zaangażowania się w działalność organizacji społecznych i samorządowych.                                                                                                                                                                    |
| K08                          | Dokonyuje autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;                                                                                                                                                                                                                                 |
| K09                          | Wykorzystuje zdobytą wiedzę psychologiczną do analizy zdarzeń pedagogicznych.                                                                                                                                                                                                           |
| K10                          | Skutecznie koryguje swoje błędy językowe i doskonali aparat emisji głosu.                                                                                                                                                                                                               |

#### Formy sprawdzania efektów uczenia się

|     | E – learning | Gry dydaktyczne | Ćwiczenia w szkole | Zajęcia terenowe | Praca laboratoryjna | Projekt indywidualny | Projekt grupowy | Udział w dyskusji | Referat | Praca pisemna (esej) | Egzamin ustny | Egzamin pisemny | Inne |
|-----|--------------|-----------------|--------------------|------------------|---------------------|----------------------|-----------------|-------------------|---------|----------------------|---------------|-----------------|------|
| W01 |              | X               | X                  | X                | X                   |                      | X               | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W02 |              | X               | X                  | X                | X                   |                      | X               | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W03 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W04 |              | X               | X                  | X                | X                   | X                    | X               | X                 |         | X                    | X             |                 |      |
| W05 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 |                   |         |                      | X             |                 |      |
| W06 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W07 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               | X               |      |
| W08 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W09 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 |                   |         |                      |               |                 |      |
| W10 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W11 |              |                 | X                  |                  |                     | X                    |                 | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W12 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W13 |              |                 | X                  |                  | X                   |                      |                 |                   |         |                      |               |                 |      |
| U01 |              | X               | X                  | X                | X                   | X                    | X               | X                 | X       | X                    | X             |                 |      |
| U02 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| U03 |              |                 | X                  |                  | X                   | X                    |                 | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| U04 |              | X               | X                  |                  |                     | X                    |                 | X                 |         | X                    | X             |                 |      |
| U05 |              | X               | X                  | X                | X                   | X                    | X               | X                 | X       | X                    | X             |                 |      |
| U06 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| U07 |              |                 |                    |                  |                     |                      | X               |                   |         |                      |               |                 |      |

|     |  |  |   |  |   |   |  |   |  |   |   |   |  |
|-----|--|--|---|--|---|---|--|---|--|---|---|---|--|
| U08 |  |  | X |  |   |   |  | X |  |   | X |   |  |
| U09 |  |  | X |  |   |   |  | X |  |   |   |   |  |
| U10 |  |  |   |  |   |   |  |   |  |   |   | X |  |
| U11 |  |  | X |  |   | X |  | X |  | X | X |   |  |
| U12 |  |  | X |  |   |   |  | X |  |   | X |   |  |
| U13 |  |  |   |  |   | X |  |   |  |   |   |   |  |
| K01 |  |  | X |  | X |   |  | X |  |   |   |   |  |
| K02 |  |  | X |  | X |   |  | X |  |   |   |   |  |
| K03 |  |  | X |  | X |   |  | X |  |   |   |   |  |
| K04 |  |  | X |  | X |   |  | X |  |   |   |   |  |
| K05 |  |  | X |  | X |   |  | X |  |   |   |   |  |
| K06 |  |  | X |  | X |   |  | X |  |   |   |   |  |
| K07 |  |  | X |  | X |   |  | X |  |   |   |   |  |
| K08 |  |  | X |  | X |   |  | X |  |   |   |   |  |
| K09 |  |  | X |  | X |   |  | X |  |   |   |   |  |
| K10 |  |  | X |  | X |   |  | X |  |   |   |   |  |

.....  
pieczęć i podpis Dyrektora

## PLAN SPECJALNOŚCI

### Geografia nauczycielska\*

studia rozpoczynające się w roku akademickim 2022/2023

#### Semestr II

Zajęcia dydaktyczne

| nazwa kursu                                                 | godziny kontaktowe |                 |    |   |   |   |            | E/<br>Z<br>O/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|-------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|---|---|---|------------|--------------------|----------------|-------|
|                                                             | W                  | zajęć w grupach |    |   |   |   | E-learning |                    |                | razem |
|                                                             |                    | A               | K  | L | S | P |            |                    |                |       |
| Relacje człowiek – środowisko geograficzne                  | 15                 |                 | 15 |   |   |   |            | 30                 | E              | 4     |
| Koncepcje i praktyki wychowania dla szkoły ponadpodstawowej |                    |                 | 15 |   |   |   |            | 15                 | ZO             | 1     |
| Pierwsza pomoc przedmedyczna                                |                    |                 | 8  |   |   |   |            | 8                  | Z              | 1     |
|                                                             | 15                 |                 | 38 |   |   |   |            | 53                 | 1/1<br>/1      | 6     |

#### Semestr III

Zajęcia dydaktyczne

| nazwa kursu                                                    | godziny kontaktowe |                 |    |    |   |    |            | E/<br>Z<br>O/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|----------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|----|---|----|------------|--------------------|----------------|-------|
|                                                                | W                  | zajęć w grupach |    |    |   |    | E-learning |                    |                | razem |
|                                                                |                    | A               | K  | L  | S | P  |            |                    |                |       |
| Metodyka zajęć terenowych w kształceniu geograficznym**        |                    |                 |    | 30 |   |    |            | 30                 | ZO             | 4     |
| Morze Bałtyckie i gospodarka morska                            | 10                 |                 | 10 |    |   |    |            | 20                 | ZO             | 2     |
| Relacje między elementami przestrzeni geograficznej w regionie |                    |                 | 15 |    |   |    |            | 15                 | ZO             | 2     |
| Koncepcje i praktyki nauczania geografii                       |                    |                 | 30 |    |   |    |            | 30                 | ZO             | 4     |
| Dydaktyka geografii w szkole ponadpodstawowej                  | 15                 | 35              |    |    |   | 10 |            | 60                 | E              | 7     |
|                                                                | 25                 | 35              | 55 | 30 |   | 10 |            | 155                | 1/4<br>0       | 19    |

\* bez przygotowania do nauczania drugiego przedmiotu

\*\* zajęcia częściowo w terenie

## Praktyki

| nazwa praktyki                                          | godz. | tyg. | forma zaliczenia | punkty ECTS |
|---------------------------------------------------------|-------|------|------------------|-------------|
| Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej | 36    | 4    | ZO               | 3           |
|                                                         |       |      |                  | 3           |

## Semestr IV

### Zajęcia dydaktyczne

| nazwa kursu                                                              | godziny kontaktowe |                 |    |   |   |   |            | E/<br>Z<br>O/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|--------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|---|---|---|------------|--------------------|----------------|-------|
|                                                                          | W                  | zajęć w grupach |    |   |   |   | E-learning |                    |                | razem |
|                                                                          |                    | A               | K  | L | S | P |            |                    |                |       |
| Problemy edukacji wielokulturowej                                        |                    |                 | 15 |   |   |   |            | 15                 | ZO             | 3     |
| Usługi w rozwoju społeczno-gospodarczym                                  | 15                 |                 |    |   |   |   |            | 15                 | ZO             | 3     |
| Problemy gospodarcze współczesnego świata<br>w kształceniu geograficznym | 15                 |                 |    |   |   |   |            | 15                 | Z              | 2     |
| Tutoring w edukacji geograficznej                                        |                    |                 | 15 |   |   |   |            | 15                 | Z              | 2     |
|                                                                          | 30                 |                 | 30 |   |   |   |            | 60                 | 0/2<br>/2      | 10    |

### Informacje uzupełniające:

| sem. | nazwa praktyki<br>(rodzaj i zakres oraz miejsce realizacji) | tyg. | godziny zajęć z ucz./wych. |           | termin i system realizacji praktyki |
|------|-------------------------------------------------------------|------|----------------------------|-----------|-------------------------------------|
|      |                                                             |      | razem                      | prow.     |                                     |
| 3    | Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej     | 4    | 36                         | 10        | Nieciągła<br>(grudzień – styczeń)   |
|      |                                                             | 4    | <b>36</b>                  | <b>10</b> |                                     |



## PROGRAM SPECJALNOŚCI

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia  
10.01.2023

Nazwa specjalności **Geografia z podstawami przedsiębiorczości**

Liczba punktów ECTS 59

### Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Absolwent uzyskuje kwalifikacje do nauczania przedmiotu geografia w szkole ponadpodstawowej oraz przedmiotu podstawy przedsiębiorczości w szkole ponadpodstawowej, a także innych zajęć z zakresu geografii i przedsiębiorczości we wszystkich typach szkół i placówkach edukacyjnych.

### Efekty uczenia się dla specjalności

| WIEDZA |                                                                                                                                                                                                     |
|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| W01    | Posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu.                                                    |
| W02    | Zna terminologię używaną w pedagogice, dydaktyce geografii i przedsiębiorczości oraz dyscyplinach pokrewnych do opisywania procesu wychowawczo-dydaktycznego i kształcenia geograficznego w szkole. |
| W03    | Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat specyfiki edukacji geograficznej w szkole ponadpodstawowej, rozumie interdyscyplinarny charakter wiedzy geograficznej.                           |
| W04    | Posiada wiedzę na temat organizacji procesu kształcenia geograficznego i z zakresu przedsiębiorczości: celów i treści kształcenia, środków dydaktycznych i metod kształcenia.                       |
| W05    | Charakteryzuje miejsce edukacji w zakresie przedsiębiorczości w systemie edukacji.                                                                                                                  |
| W06    | Zna kluczowe pojęcia i teorie z zakresu przedsiębiorczości.                                                                                                                                         |
| W07    | Wymienia cechy i funkcje pieniądza w gospodarce.                                                                                                                                                    |
| W08    | Zna zasady gospodarowania finansami w gospodarstwie domowym, przedsiębiorstwie, jednostkach samorządu terytorialnego oraz państwie, a także funkcjonowania systemów bankowych i ubezpieczeniowych.  |
| W09    | Posiada wiedzę na temat polityki społecznej i gospodarczej, w szczególności ekonomicznych skutków regulacji i interwencji państwa w gospodarkę.                                                     |
| W10    | Zna rodzaje podatków pośrednich i bezpośrednich.                                                                                                                                                    |
| W11    | Zna przepisy kodeksu pracy i wykonywania zadań na podstawie umów cywilno-prawnych.                                                                                                                  |
| W12    | Zna zasady zarządzania, z uwzględnieniem etyki.                                                                                                                                                     |
| W13    | Dostrzega i wyjaśnia złożoność relacji człowiek – środowisko, zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych.                                                                       |
| W14    | Rozumie proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa,                |

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|              | spozostreganie, uwaga i pamieć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia. |
| W15          | Zna teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych   |
| W16          | Rozumie zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| W17          | Zna zasady udzielania pierwszej pomocy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| W18          | Rozumie znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.                                                                                                                    |
| UMIEJĘTNOŚCI |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| U01          | Posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| U02          | Wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| U03          | Umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| U04          | Analizuje i interpretuje cele kształcenia geograficznego i z zakresu przedsiębiorczości dla wybranych poziomów nauczania, dokonuje doboru treści kształcenia oraz wyboru strategii realizacji zaplanowanych efektów.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| U05          | Wykorzystuje znajomość poznanych teorii nauczania do organizowania i planowania lekcji geografii, podstaw przedsiębiorczości i ekonomii w praktyce oraz rozwijania zainteresowań geograficznych uczniów.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| U06          | Potrafi samodzielnie przygotować, przeprowadzić i dokonać ewaluacji lekcji geografii i z zakresu przedsiębiorczości (zajęć kameralnych i terenowych); oceniać wypowiedzi ustne i pisemne uczniów; projektować i oceniać opracowane formy testów osiągnięć ucznia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| U07          | Posiada umiejętność analizy procesów ekonomicznych zachodzących w różnej skali układach przestrzennych oraz przedsiębiorstwie.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| U08          | Posiada umiejętność analizowania sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, przedsiębiorstwa, jednostki samorządu terytorialnego i państwa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| U09          | Posiada zdolność kreatywnego tworzenia biznes planu przedsiębiorstwa, ze szczególnym uwzględnieniem analizy rynku i planu marketingowego.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| U10          | Posiada umiejętność przewidywania społeczno-ekonomicznych skutków stosowania określonych instrumentów polityki gospodarczej oraz prawidłowo formułować wnioski i przewidywania co do efektów stosowania poszczególnych polityk gospodarczych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| U11          | Posiada umiejętność komunikowania się z innymi stosując odpowiednie formy komunikacji.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| U12                   | Potrafi dokonać analizy rynku pracy w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i europejskiej.                                                                                                                                                                                             |
| U13                   | Potrafi przygotować dokumenty aplikacyjne w czasie poszukiwania pracy, potrafi właściwie się przygotować i zaprezentować w czasie rozmowy kwalifikacyjnej.                                                                                                                              |
| U14                   | Potrafi radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami; zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.                                                                         |
| U15                   | Potrafi posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu; poprawnie posługiwać się językiem polskim.                                                                                                                                                                             |
| U16                   | Udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej (w instytucjach oświatowych)                                                                                                                                                                                                                   |
| KOMPETENCJE SPOŁECZNE |                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| K01                   | Charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.                                                                                                                                             |
| K02                   | Jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela.                                                                                                                                           |
| K03                   | Dąży do budowania emocjonalnej więzi z uczniami w czasie procesu dydaktycznego i utożsamia się z wartościami, celami i zadaniami związanymi z wykonywaniem zawodu nauczyciela, wykazuje zaangażowanie w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań związanych z praktyką szkolną. |
| K04                   | Dąży do ustawicznego samokształcenia i uczestnictwa różnych formach dokształcania nauczycieli geografii i przedsiębiorczości.                                                                                                                                                           |
| K05                   | Przestrzega zasad etyki w pracy, w tym pracy dydaktyczno-wychowawczej.                                                                                                                                                                                                                  |
| K06                   | Przejawia postawę przedsiębiorczą w myśleniu i działaniu.                                                                                                                                                                                                                               |
| K07                   | Umie współpracować w zespole, kierując się zasadami etycznymi.                                                                                                                                                                                                                          |
| K08                   | Dokonyuje autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym.                                                                                                                                                                                                                                 |
| K09                   | Wykorzystuje zdobytą wiedzę psychologiczną do analizy zdarzeń pedagogicznych.                                                                                                                                                                                                           |
| K10                   | Skutecznie koryguje swoje błędy językowe i doskonali aparat emisji głosu.                                                                                                                                                                                                               |

### Formy sprawdzania efektów uczenia się

|     | E – learning | Gry dydaktyczne | Ćwiczenia w szkole | Zajęcia terenowe | Praca laboratoryjna | Projekt indywidualny | Projekt grupowy | Udział w dyskusji | Referat | Praca pisemna (esej) | Egzamin ustny | Egzamin pisemny | Inne |
|-----|--------------|-----------------|--------------------|------------------|---------------------|----------------------|-----------------|-------------------|---------|----------------------|---------------|-----------------|------|
| W01 |              | X               | X                  | X                | X                   |                      | X               | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W02 |              | X               | X                  | X                | X                   |                      | X               | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W03 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W04 |              | X               | X                  | X                | X                   | X                    | X               | X                 |         | X                    | X             |                 |      |
| W05 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 |                   |         |                      | X             |                 |      |
| W06 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W07 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               | X               |      |
| W08 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W09 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W10 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W11 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W12 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W13 |              |                 | X                  |                  | X                   |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W14 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W15 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W16 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W17 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |

|     |  |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |  |
|-----|--|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|--|
| W18 |  |   | X |   |   |   |   | X |   |   |   |   |  |
| U01 |  | X | X | X | X | X | X | X | X | X | X |   |  |
| U02 |  |   | X |   |   |   |   | X |   |   | X |   |  |
| U03 |  |   | X |   | X | X |   | X |   |   | X |   |  |
| U04 |  | X | X |   |   | X |   | X |   | X | X |   |  |
| U05 |  | X | X | X | X | X | X | X | X | X | X |   |  |
| U06 |  |   | X |   |   |   |   | X |   |   |   |   |  |
| U07 |  |   |   |   |   |   | X | X |   |   |   |   |  |
| U08 |  |   | X |   |   |   |   | X |   |   | X |   |  |
| U09 |  |   | X |   |   |   |   | X |   |   |   |   |  |
| U10 |  |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   | X |  |
| U11 |  |   | X |   |   | X |   | X |   | X | X |   |  |
| U12 |  |   |   |   |   |   |   | X |   |   |   |   |  |
| U13 |  |   |   |   |   | X |   |   |   |   |   |   |  |
| U14 |  |   |   |   |   |   |   | X |   |   |   |   |  |
| U15 |  |   | X |   |   |   |   |   |   |   |   |   |  |
| U16 |  |   | X |   |   |   |   | X |   |   |   |   |  |
| K01 |  |   | X |   | X |   |   | X |   |   |   |   |  |
| K02 |  |   | X |   | X |   |   | X |   |   |   |   |  |
| K03 |  |   | X |   | X |   |   | X |   |   |   |   |  |
| K04 |  |   | X |   | X |   |   | X |   |   |   |   |  |
| K05 |  |   | X |   | X |   |   | X |   |   |   |   |  |
| K06 |  |   | X |   | X |   |   | X |   |   |   |   |  |
| K07 |  |   | X |   | X |   |   | X |   |   |   |   |  |
| K08 |  |   |   |   |   |   |   | X |   |   |   |   |  |
| K09 |  |   | X |   | X |   |   | X |   |   |   |   |  |
| K10 |  |   | X |   | X |   |   | X |   |   |   |   |  |

.....

pieczęć i podpis Dyrektora

## PLAN SPECJALNOŚCI

### Geografia z podstawami przedsiębiorczości

studia rozpoczynające się w roku akademickim 2022/2023

#### Semestr II

Zajęcia dydaktyczne

| nazwa kursu                                                 | godziny kontaktowe |                 |    |   |   |   |            | E/<br>Z<br>O/<br>Z | punkt<br>y<br>ECT<br>S |       |
|-------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|---|---|---|------------|--------------------|------------------------|-------|
|                                                             | W                  | zajęć w grupach |    |   |   |   | E-learning |                    |                        | razem |
|                                                             |                    | A               | K  | L | S | P |            |                    |                        |       |
| Relacje człowiek – środowisko geograficzne                  | 15                 |                 | 15 |   |   |   |            | 30                 | E                      | 4     |
| Koncepcje i praktyki wychowania dla szkoły ponadpodstawowej |                    |                 | 15 |   |   |   |            | 15                 | ZO                     | 1     |
| Pierwsza pomoc przedmedyczna                                |                    |                 | 8  |   |   |   |            | 8                  | Z                      | 1     |
| Ekonomia w edukacji przedsiębiorczości                      | 15                 |                 | 15 |   |   |   |            | 30                 | E                      | 2     |
| Podstawy prawa gospodarczego i prawa pracy                  | 15                 |                 |    |   |   |   |            | 15                 | Z                      | 1     |
|                                                             | 45                 |                 | 53 |   |   |   |            | 98                 | 2/1<br>/2              | 9     |

#### Semestr III

Zajęcia dydaktyczne

Zajęcia dydaktyczne

| nazwa kursu                                                                       | godziny kontaktowe |                 |    |    |   |    |            | E/<br>Z<br>O/<br>Z | pun<br>kty<br>EC<br>TS |       |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|----|---|----|------------|--------------------|------------------------|-------|
|                                                                                   | W                  | zajęć w grupach |    |    |   |    | E-learning |                    |                        | razem |
|                                                                                   |                    | A               | K  | L  | S | P  |            |                    |                        |       |
| Metodyka zajęć terenowych w kształceniu geograficznym*                            |                    |                 |    | 30 |   |    |            | 30                 | ZO                     | 4     |
| Morze Bałtyckie i gospodarka morska                                               | 10                 |                 | 10 |    |   |    |            | 20                 | ZO                     | 2     |
| Relacje między elementami przestrzeni geograficznej w regionie                    |                    |                 | 15 |    |   |    |            | 15                 | ZO                     | 2     |
| Koncepcje i praktyki nauczania geografii                                          |                    |                 | 30 |    |   |    |            | 30                 | ZO                     | 4     |
| Dydaktyka geografii w szkole ponadpodstawowej                                     | 15                 | 35              |    |    |   | 10 |            | 60                 | E                      | 7     |
| Podstawy finansów i bankowości                                                    | 15                 |                 |    | 15 |   |    |            | 30                 | ZO                     | 2     |
| System podatkowy i ubezpieczeniowy                                                | 10                 |                 |    | 10 |   |    |            | 20                 | ZO                     | 1     |
| Polityka gospodarcza i społeczna                                                  | 15                 |                 |    |    |   |    |            | 15                 | Z                      | 1     |
| Etyka życia społeczno-gospodarczego i społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstwa | 15                 |                 |    |    |   |    |            | 15                 | Z                      | 1     |
| Komunikacja interpersonalna i autoprezentacja                                     |                    |                 | 20 |    |   |    |            | 20                 | ZO                     | 1     |
| Ochrona praw konsumentów                                                          |                    |                 |    | 15 |   |    |            | 15                 | Z                      | 1     |

|                                |           |           |           |            |  |           |  |            |               |           |
|--------------------------------|-----------|-----------|-----------|------------|--|-----------|--|------------|---------------|-----------|
| Zarządzanie przedsiębiorstwem  | 15        |           | 15        |            |  |           |  | 30         | E             | 2         |
| Projektowanie własnego biznesu |           |           |           | 30         |  |           |  | 30         | ZO            | 2         |
|                                | <b>95</b> | <b>35</b> | <b>90</b> | <b>100</b> |  | <b>10</b> |  | <b>330</b> | <b>2/8 /3</b> | <b>30</b> |

\* zajęcia częściowo w terenie

## Praktyki

| nazwa praktyki                                          | godz. | tyg. | forma zaliczenia | punkty ECTS |
|---------------------------------------------------------|-------|------|------------------|-------------|
| Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej | 36    | 4    | ZO               | 3           |
|                                                         |       |      |                  | 3           |

## Semestr IV

### Zajęcia dydaktyczne

| nazwa kursu                                                           | godziny kontaktowe |                 |    |    |   |    |            |       | E/<br>Z<br>O/<br>Z | punkt<br>y<br>ECT<br>S |
|-----------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|----|---|----|------------|-------|--------------------|------------------------|
|                                                                       | W                  | zajęć w grupach |    |    |   |    | E-learning | razem |                    |                        |
|                                                                       |                    | A               | K  | L  | S | P  |            |       |                    |                        |
| Problemy edukacji wielokulturowej                                     |                    |                 | 15 |    |   |    |            | 15    | ZO                 | 2                      |
| Usługi w rozwoju społeczno-gospodarczym                               | 15                 |                 |    |    |   |    |            | 15    | ZO                 | 2                      |
| Problemy gospodarcze współczesnego świata w kształceniu geograficznym | 15                 |                 |    |    |   |    |            | 15    | Z                  | 2                      |
| Tutoring w edukacji geograficznej                                     |                    |                 | 15 |    |   |    |            | 15    | Z                  | 2                      |
| Wprowadzenie na rynek pracy w oświacie                                |                    |                 |    | 15 |   |    |            | 15    | Z                  | 2                      |
| Dydaktyka podstaw przedsiębiorczości                                  | 15                 | 35              |    |    |   | 10 |            | 60    | E                  | 3                      |
|                                                                       | 45                 | 35              | 30 | 15 |   | 10 |            | 135   | 1/2 /3             | 13                     |

## Praktyki

| nazwa praktyki                                                           | godz. | tyg. | forma zaliczenia | punkty ECTS |
|--------------------------------------------------------------------------|-------|------|------------------|-------------|
| Praktyka zawodowa z podstaw przedsiębiorczości w szkole ponadpodstawowej | 60    | 8    | ZO               | 4           |
|                                                                          |       |      |                  | 4           |

Informacje uzupełniające:

| sem. | nazwa praktyki<br>(rodzaj i zakres oraz miejsce realizacji)              | tyg. | godziny zajęć<br>z ucz./wych. |           | termin i system<br>realizacji praktyki |
|------|--------------------------------------------------------------------------|------|-------------------------------|-----------|----------------------------------------|
|      |                                                                          |      | razem                         | prow.     |                                        |
| 3    | Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej                  | 4    | 36                            | 10        | nieciągła<br>(grudzień – styczeń)      |
| 4    | Praktyka zawodowa z podstaw przedsiębiorczości w szkole ponadpodstawowej | 8    | 60                            | 10        | nieciągła                              |
|      |                                                                          | 12   | <b>96</b>                     | <b>20</b> |                                        |

## PROGRAM SPECJALNOŚCI

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia  
10.01.2023

Nazwa specjalności      **Geografia z wiedzą o społeczeństwie**

Liczba punktów ECTS      59

### Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Absolwent uzyskuje kwalifikacje do nauczania geografii w szkole ponadpodstawowej oraz wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej oraz zajęć edukacyjnych z zakresu geografii i wiedzy o społeczeństwie we wszystkich typach szkół i placówek edukacyjnych.

Jest przygotowany także do pracy w wydziałach edukacji urzędów administracji publicznej, firmach prowadzących szkolenia dla młodzieży i dorosłych, w wydawnictwach edukacyjnych. Jest kompetentny w każdej pracy, wymagającej profesjonalnego kontaktu z klientem, a szczególnie procesie komunikacji społecznej, w tym interpersonalnej i pracy w zespole.

Jest kompetentny w korzystaniu z procedur i możliwości instytucji życia publicznego oraz rozpoznawaniu i rozwiązywaniu problemów społeczno-gospodarczych w skali lokalnej, regionalnej i krajowej. Jest kreatywny w rozwijaniu postawy przedsiębiorczej i procesie ustawicznego samokształcenia, wrażliwy na rzecz poszanowania prawa i wolności, przyjmuje postawę szacunku w relacjach z ludźmi różnych narodowości, wyznaj i przekonań oraz zaangażowania w działalność organizacji społecznych.

### Efekty uczenia się dla specjalności

| WIEDZA |                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| W01    | Posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu.                                                                                                                                     |
| W02    | Zna terminologię używaną w pedagogice, dydaktyce geografii i WOS oraz dyscyplinach pokrewnych do opisywania procesu wychowawczo-dydaktycznego i kształcenia geograficznego w szkole.                                                                                                 |
| W03    | Posiada pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat specyfiki edukacji geograficznej w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej, rozumie interdyscyplinarny charakter wiedzy geograficznej.                                                                                       |
| W04    | Posiada wiedzę na temat organizacji procesu kształcenia geograficznego i z WOS: celów i treści kształcenia, środków dydaktycznych i metod kształcenia, ewaluacji procesu dydaktycznego.                                                                                              |
| W05    | Charakteryzuje miejsce edukacji w zakresie geografii i WOS w reformowanym systemie edukacji.                                                                                                                                                                                         |
| W06    | Zna różne źródła informacji społeczno-polityczno-komunikacyjnej i pojęcia z zakresu wiedzy o społeczeństwie (socjologii, stosunków międzynarodowych, systemu prawnego, myśli politycznej, gospodarki rynkowej, ustroju politycznego i instytucji państwa, samorządu terytorialnego). |
| W07    | Charakteryzuje wybrany przykład relacji człowiek – środowisko wskazując jego konsekwencje przyrodnicze, społeczne i gospodarcze.                                                                                                                                                     |



|                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| W08                 | Dostrzega i wyjaśnia złożoność relacji człowiek – środowisko, zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| W09                 | Omawia funkcjonowanie instytucji publicznych, systemu prawa i sądownictwa, bezpieczeństwa oraz edukacji i pracy, a także praw człowieka.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| W10                 | Omawia współczesne stosunki międzynarodowe oraz zasady i procedury demokracji.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| W11                 | Zna metody nauczania wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| W12                 | Rozumie zasady sprawowania władzy w Polsce.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| W13                 | Ma wiedzę z zakresu życia publicznego, która umożliwia odpowiedzialne i skuteczne uczestnictwo w życiu społecznym, w tym w pracy samorządowej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| W14                 | Posiada wiedzę na temat struktury polskiego społeczeństwa i wybranych problemów społecznych w Polsce.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| W15                 | Rozumie proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia; |
| W16                 | Zna teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych                                                                                                                                                                                                    |
| W17                 | Rozumie zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| W18                 | Zna zasady udzielania pierwszej pomocy.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| W19                 | Rozumie znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>UMIEJĘTNOŚCI</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| U01                 | Posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| U02                 | Wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| U03                 | Umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces, a także ludzi o odmiennych przekonaniach i kulturze.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| U04                 | Analizuje i interpretuje cele kształcenia geograficznego i WOS dla wybranych poziomów nauczania, dokonuje doboru treści kształcenia oraz wyboru strategii realizacji zaplanowanych efektów.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| U05                 | Wykorzystuje znajomość poznanych teorii nauczania do organizowania i planowania lekcji geografii i WOS oraz rozwijania zainteresowań uczniów geografią oraz tematyką życia społeczno-politycznego kraju.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| U06                          | Potrafi samodzielnie przygotować, przeprowadzić i dokonać ewaluacji lekcji geografii i WOS (zajęć kameralnych i terenowych); oceniać wypowiedzi ustne i pisemne uczniów; projektować i oceniać opracowane formy testów osiągnięć ucznia, przygotowywać i motywować uczniów do uczestnictwa w olimpiadzie przedmiotowej. |
| U07                          | Posiada umiejętność interpretacji i oceny zjawisk i wydarzeń w życiu społecznym i politycznym.                                                                                                                                                                                                                          |
| U08                          | Sprawnie korzysta z procedur i możliwości jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego, w tym procedur bezpieczeństwa oraz prawnych rozwiązań codziennych problemów.                                                                                                                                         |
| U09                          | Rozpoznaje i rozwiązuje problemy społeczno- polityczne i ekonomiczne w skali lokalnej, regionalnej, krajowej, europejskiej i globalnej.                                                                                                                                                                                 |
| U10                          | Analizuje i interpretuje dane pochodzące z różnych źródeł informacji społeczno-polityczno-ekonomicznej stosując metody statystyczne.                                                                                                                                                                                    |
| U11                          | Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu dydaktyki geografii i dydaktyki wiedzy o społeczeństwie w praktyce szkolnej.                                                                                                                                                                                           |
| U12                          | Analizuje prawa i obowiązki obywatela RP, umie je chronić oraz rozpoznawać przypadki ich łamania.                                                                                                                                                                                                                       |
| U13                          | Posiada umiejętność prowadzenia dyskusji, zebrania klasowego, organizowania głosowania oraz szkolnych wyborów.                                                                                                                                                                                                          |
| U14                          | Analizuje i wyjaśnia złożoność zjawisk społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych oraz uwzględnia perspektywę globalną w interpretacji tych zjawisk.                                                                                                                                                        |
| U15                          | Posiada umiejętność prowadzenia dyskusji, zebrania klasowego, organizowania głosowania oraz szkolnych wyborów.                                                                                                                                                                                                          |
| U16                          | Analizuje i wyjaśnia złożoność zjawisk społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych oraz uwzględnia perspektywę globalną w interpretacji tych zjawisk.                                                                                                                                                        |
| U17                          | Potrafi radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami; zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.                                                                                                         |
| U18                          | Potrafi posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu; poprawnie posługiwać się językiem polskim.                                                                                                                                                                                                             |
| U19                          | Udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej (w instytucjach oświatowych).                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| K01                          | Charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności.                                                                                                                                                                             |
| K02                          | Jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli i zadań nauczyciela.                                                                                                                                                                   |
| K03                          | Dąży do budowania emocjonalnej więzi z uczniami w czasie procesu dydaktycznego i utożsamia się z wartościami, celami i zadaniami związanymi z wykonywaniem zawodu nauczyciela, wykazuje zaangażowanie w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań związanych z praktyką szkolną.                                 |
| K04                          | Dąży do ustawicznego samokształcenia i uczestnictwa różnych formach doskonalenia i doskonalenia nauczycieli geografii i wiedzy o społeczeństwie.                                                                                                                                                                        |
| K05                          | Przestrzega zasad etyki w pracy dydaktyczno-wychowawczej.                                                                                                                                                                                                                                                               |
| K06                          | Rozwija wrażliwość na rzecz poszanowania prawa i wolności oraz przyjmuje postawę szacunku w relacjach z ludźmi różnych wyznań, przekonań i narodowości.                                                                                                                                                                 |
| K07                          | Rozwija u siebie i wzbudza u innych postawę zaangażowania się w działalność organizacji społecznych i samorządowych.                                                                                                                                                                                                    |
| K08                          | Dokonyuje autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym.                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| K09                          | Wykorzystuje zdobytą wiedzę psychologiczną do analizy zdarzeń pedagogicznych.                                                                                                                                                                                                                                           |
| K10                          | Skutecznie koryguje swoje błędy językowe i doskonali aparat emisji głosu.                                                                                                                                                                                                                                               |

# Formy sprawdzania efektów uczenia się

|     | E – learning | Gry dydaktyczne | Ćwiczenia w szkole | Zajęcia terenowe | Praca laboratoryjna | Projekt indywidualny | Projekt grupowy | Udział w dyskusji | Referat | Praca pisemna (esej) | Egzamin ustny | Egzamin pisemny | Inne |
|-----|--------------|-----------------|--------------------|------------------|---------------------|----------------------|-----------------|-------------------|---------|----------------------|---------------|-----------------|------|
| W01 |              | X               | X                  | X                | X                   |                      | X               | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W02 |              | X               | X                  | X                | X                   |                      | X               | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W03 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W04 |              | X               | X                  | X                | X                   | X                    | X               | X                 |         | X                    | X             |                 |      |
| W05 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 |                   |         |                      | X             |                 |      |
| W06 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| W07 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W08 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W09 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W10 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W11 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W12 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W13 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W14 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W15 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W16 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W17 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W18 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W19 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| U01 |              | X               | X                  | X                | X                   | X                    | X               | X                 | X       | X                    | X             |                 |      |
| U02 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| U03 |              |                 | X                  |                  | X                   | X                    |                 | X                 |         |                      | X             |                 |      |
| U04 |              | X               | X                  |                  |                     | X                    |                 | X                 |         | X                    | X             |                 |      |
| U05 |              | X               | X                  | X                | X                   | X                    | X               | X                 | X       | X                    | X             |                 |      |
| U06 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| U07 |              |                 |                    |                  |                     |                      | X               | X                 |         |                      |               |                 |      |
| U08 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| U09 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| U10 |              |                 |                    |                  |                     | X                    |                 |                   |         |                      |               |                 |      |
| U11 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 |                   |         |                      |               |                 |      |
| U12 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| U13 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 |                   |         |                      |               |                 |      |
| U14 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| U15 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 |                   |         |                      |               |                 |      |
| U16 |              |                 |                    |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| U17 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| U18 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 |                   |         |                      |               |                 |      |
| U19 |              |                 | X                  |                  |                     |                      |                 |                   |         |                      |               |                 |      |
| K01 |              |                 | X                  |                  | X                   |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| K02 |              |                 | X                  |                  | X                   |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| K03 |              |                 | X                  |                  | X                   |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| K04 |              |                 | X                  |                  | X                   |                      |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |

|     |  |  |   |  |   |  |  |   |  |  |  |  |  |
|-----|--|--|---|--|---|--|--|---|--|--|--|--|--|
| K05 |  |  | X |  | X |  |  | X |  |  |  |  |  |
| K06 |  |  | X |  | X |  |  | X |  |  |  |  |  |
| K07 |  |  | X |  |   |  |  | X |  |  |  |  |  |
| K08 |  |  |   |  |   |  |  | X |  |  |  |  |  |
| K09 |  |  |   |  |   |  |  | X |  |  |  |  |  |
| K10 |  |  | X |  | X |  |  | X |  |  |  |  |  |

.....  
pieczęć i podpis Dyrektora

## PLAN SPECJALNOŚCI

### Geografia z wiedzą o społeczeństwie

studia rozpoczynające się w roku akademickim 2022/2023

#### Semestr II

##### Zajęcia dydaktyczne

| nazwa kursu                                                 | godziny kontaktowe |                 |    |   |   |   |            |       | E/<br>Z<br>O/<br>Z | punkt<br>y<br>ECT<br>S |
|-------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|---|---|---|------------|-------|--------------------|------------------------|
|                                                             | W                  | zajęć w grupach |    |   |   |   | E-learning | razem |                    |                        |
|                                                             |                    | A               | K  | L | S | P |            |       |                    |                        |
| Relacje człowiek – środowisko geograficzne                  | 15                 |                 | 15 |   |   |   |            | 30    | E                  | 4                      |
| Koncepcje i praktyki wychowania dla szkoły ponadpodstawowej |                    |                 | 15 |   |   |   |            | 15    | ZO                 | 1                      |
| Pierwsza pomoc przedmedyczna                                |                    |                 | 8  |   |   |   |            | 8     | Z                  | 1                      |
| Człowiek i rodzina w społeczeństwie                         |                    |                 | 15 |   |   |   |            | 15    | Z                  | 1                      |
|                                                             | 15                 |                 | 53 |   |   |   |            | 68    | 1/1<br>/2          | 7                      |

#### Semestr III

##### Zajęcia dydaktyczne

| nazwa kursu                                                                      | godziny kontaktowe |                 |    |    |   |    |            | E/<br>Z<br>O/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|----------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|----|---|----|------------|--------------------|----------------|-------|
|                                                                                  | W                  | zajęć w grupach |    |    |   |    | E-learning |                    |                | razem |
|                                                                                  |                    | A               | K  | L  | S | P  |            |                    |                |       |
| Metodyka zajęć terenowych w kształceniu geograficznym*                           |                    |                 |    | 30 |   |    |            | 30                 | ZO             | 4     |
| Morze Bałtyckie i gospodarka morska                                              | 10                 |                 | 10 |    |   |    |            | 20                 | ZO             | 2     |
| Relacje między elementami przestrzeni geograficznej w regionie                   |                    |                 | 15 |    |   |    |            | 15                 | ZO             | 2     |
| Koncepcje i praktyki nauczania geografii                                         |                    |                 | 30 |    |   |    |            | 30                 | ZO             | 4     |
| Dydaktyka geografii w szkole ponadpodstawowej                                    | 15                 | 35              |    |    |   | 10 |            | 60                 | E              | 7     |
| Środki masowego przekazu w kształceniu                                           |                    |                 | 15 |    |   |    |            | 15                 | Z              | 1     |
| Sprawowanie władzy w Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie                      | 15                 |                 |    |    |   |    |            | 15                 | Z              | 1     |
| System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej dla nauczycieli wiedzy o społeczeństwie | 30                 |                 |    |    |   |    |            | 30                 | Z              | 2     |
| Społeczeństwo polskie w edukacji z zakresu wiedzy o społeczeństwie               | 30                 |                 |    |    |   |    |            | 30                 | Z              | 2     |

|                                                                   |            |           |           |           |  |           |  |            |              |           |
|-------------------------------------------------------------------|------------|-----------|-----------|-----------|--|-----------|--|------------|--------------|-----------|
| Współczesne stosunki międzynarodowe i polska polityka zagraniczna | 15         |           |           |           |  |           |  | 15         | Z            | 1         |
|                                                                   | <b>115</b> | <b>35</b> | <b>70</b> | <b>30</b> |  | <b>10</b> |  | <b>260</b> | <b>1/4/5</b> | <b>26</b> |

\* zajęcia częściowo w terenie

## Praktyki

| nazwa praktyki                                          | godz | tyg. | forma zaliczenia | punkty ECTS |
|---------------------------------------------------------|------|------|------------------|-------------|
| Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej | 36   | 4    | ZO               | 3           |
|                                                         |      |      |                  | 3           |

## Semestr IV

### Zajęcia dydaktyczne

| nazwa kursu                                                                                | godziny kontaktowe |                 |    |   |   |    |            |       | E/<br>Z<br>O/<br>Z | punkt<br>y<br>ECT<br>S |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|---|---|----|------------|-------|--------------------|------------------------|
|                                                                                            | W                  | zajęć w grupach |    |   |   |    | E-learning | razem |                    |                        |
|                                                                                            |                    | A               | K  | L | S | P  |            |       |                    |                        |
| Problemy edukacji wielokulturowej                                                          |                    |                 | 15 |   |   |    |            | 15    | ZO                 | 3                      |
| Usługi w rozwoju społeczno-gospodarczym                                                    | 15                 |                 |    |   |   |    |            | 15    | ZO                 | 3                      |
| Problemy gospodarcze współczesnego świata w kształceniu geograficznym                      | 15                 |                 |    |   |   |    |            | 15    | Z                  | 2                      |
| Tutoring w edukacji geograficznej                                                          |                    |                 | 15 |   |   |    |            | 15    | Z                  | 2                      |
| Samorząd terytorialny                                                                      | 15                 | 15              |    |   |   |    |            | 30    | ZO                 | 1                      |
| Mniejszości narodowe, etniczne i religijne w nauczaniu geografii i wiedzy o społeczeństwie | 15                 | 15              |    |   |   |    |            | 30    | ZO                 | 2                      |
| Dydaktyka wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej i ponadpodstawowej                  | 30                 | 45              |    |   |   | 15 |            | 90    | E                  | 5                      |
|                                                                                            | 90                 | 75              | 30 |   |   | 15 |            | 210   | 1/4<br>/2          | 18                     |

## Praktyki

| nazwa praktyki                                                                      | godz. | tyg. | forma zaliczenia | punkty ECTS |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|------------------|-------------|
| Praktyka zawodowa z wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej i ponadpodstawowej | 90    | 8    | zo               | 5           |
|                                                                                     |       |      |                  | 5           |

Informacje uzupełniające:

| sem. | nazwa praktyki<br>(rodzaj i zakres oraz miejsce realizacji)                         | tyg. | godziny zajęć<br>z ucz./wych. |       | termin i system<br>realizacji praktyki                           |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------|------|-------------------------------|-------|------------------------------------------------------------------|
|      |                                                                                     |      | razem                         | prow. |                                                                  |
| 3    | Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej                             | 4    | 36                            | 8     | nieciągła<br>(grudzień – styczeń)                                |
| 4    | Praktyka zawodowa z wiedzy o społeczeństwie w szkole podstawowej i ponadpodstawowej | 8    | 90                            | 20    | nieciągła (30h w szkole podstawowej oraz 60h w ponadpodstawowej) |

## PROGRAM SPECJALNOŚCI

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia  
10.01.2023

Nazwa specjalności      **Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna**

Liczba punktów ECTS      38

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Specjalność geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna jest ukierunkowana na problematykę kształtowania się procesów społeczno-kulturowych i gospodarczych oraz relacji pomiędzy elementami przestrzeni geograficznej. Szczególną uwagę zwrócono na relację człowiek – terytorium przede wszystkim w kontekście lokalnym i regionalnym.

Absolwent nabywa umiejętności w zakresie specjalistycznych metod badań geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, rozumienia przemian społeczno-gospodarczych oraz problemów zagospodarowania przestrzennego miast i obszarów wiejskich, a także umiejętności analizy powiązań pomiędzy gospodarką i sferą społeczną, kształtowanych przez różnorodne czynniki. Dzięki temu, jest przygotowany do pracy w instytucjach związanych z zarządzaniem i rozwojem układów przestrzennych.

Efekty uczenia się dla specjalności

| WIEDZA |                                                                                                                                                                                                           |
|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| W01    | Rozumie aparat pojęciowy z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, także w języku obcym.                                                                                     |
| W02    | Zna metody badań geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, ze szczególnym uwzględnieniem metod analizy przestrzennej, także przy wykorzystaniu technologii geoinformacyjnych.          |
| W03    | Rozumie wpływ procesów społeczno-gospodarczych i politycznych na zróżnicowanie poziomu i jakości życia ludności, przemiany poszczególnych sektorów gospodarki oraz efektywność działalności gospodarczej. |
| W04    | Rozumie zasady zarządzania rozwojem lokalnym i regionalnym, ze szczególnym uwzględnieniem miast, w warunkach globalnych przemian społecznych i gospodarczych.                                             |
| W05    | Wymienia najważniejsze problemy współczesności w aspekcie rozwoju społeczno-gospodarczego w skali lokalnej, regionalnej, Polski, Europy i świata oraz wyjaśnia ich genezę oraz konsekwencje.              |
| W06    | Zna główne etapy i uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarczego wybranych państw świata, ze szczególnym uwzględnieniem państw europejskich.                                                              |
| W07    | Zna demograficzne, społeczno-kulturowe i polityczne przyczyny różnic pomiędzy państwami i regionami oraz potrafi je powiązać z przekształceniami środowiska przyrodniczego                                |
| W08    | Rozumie relacje pomiędzy elementami przestrzeni społeczno-gospodarczej i przyrodniczej.                                                                                                                   |



| UMIEJĘTNOŚCI          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| U01                   | Wykorzystuje bazy danych, technologie geoinformacyjne i metody analizy do identyfikacji i interpretacji zjawisk oraz procesów społeczno-ekonomicznych w różnych skalach przestrzennych.                                                                                                                                                                    |
| U02                   | Opisuje procesy społeczno-gospodarcze wyjaśniając przyczyny zróżnicowania warunków ekonomicznych oraz natężenia zjawisk społeczno-kulturowych w ujęciu przestrzennym.                                                                                                                                                                                      |
| U03                   | Posiada pogłębione umiejętności przygotowywania prac pisemnych oraz wystąpień ustnych, w języku polskim i/lub obcym, dotyczących zagadnień geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej.                                                                                                                                                    |
| U04                   | Posiada umiejętności pozwalające na uczestniczenie w opracowywaniu dokumentów strategicznych i planistycznych dotyczących rozwoju gospodarczego i analiz przestrzennego zagospodarowania do celów gospodarczych i społecznych.                                                                                                                             |
| U05                   | Posługuje się specjalistyczną terminologią z geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej, także w języku obcym.                                                                                                                                                                                                                            |
| U06                   | Posiada umiejętności niezbędne w opracowywaniu planu przedsięwzięcia o charakterze społeczno-gospodarczym, np. własnego przedsiębiorstwa lub elementów strategii rozwoju układu przestrzennego                                                                                                                                                             |
| U07                   | Potrafi ocenić decyzje w zakresie zarządzania jednostką samorządu terytorialnego w odniesieniu do zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań społeczno-kulturowych, gospodarczych i politycznych.                                                                                                                                                             |
| U08                   | Potrafi zebrać dane statystyczne oraz literaturę niezbędną o przygotowania opracowania charakteryzującego zróżnicowanie przestrzenne i zmiany w czasie wybranych zagadnień społecznych, kulturowych lub gospodarczych w badanym państwie, regionie lub układzie lokalnym.                                                                                  |
| KOMPETENCJE SPOŁECZNE |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| K01                   | Jest gotowy do pracy w firmach i instytucjach związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym i kształtowaniem przestrzeni geograficznej zgodnie z potrzebami społecznymi i współczesnymi wyzwaniami cywilizacyjnymi (związanymi z kształtowaniem się społeczeństwa informacyjnego i budową gospodarki opartej na wiedzy) przy uwzględnieniu zasad etycznych. |
| K02                   | Dostrzega problemy rozwoju układów przestrzennych i jest chętny do udziału w działaniach różnych społeczności na rzecz podnoszenia poziomu i jakości życia ludności.                                                                                                                                                                                       |
| K03                   | Jest odpowiedzialny za powierzony mu sprzęt, potrafi zorganizować pracę indywidualną i zespołową, sumiennie wykonuje powierzone mu zadania oraz czuje odpowiedzialny za bezpieczeństwo pracy innych oraz realizację podjętych zadań.                                                                                                                       |
| K04                   | Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz potrzebę upowszechniania przedsiębiorczości i postaw sprzyjających zaangażowaniu w przygotowywanie, propagowanie i realizację projektów społecznych i gospodarczych w społecznościach lokalnych lub regionalnych.                                    |
| K05                   | Rozumie wartość różnorodności kulturowej i potrzebę stosowania zasad zachowania wynikających z szacunku wobec przedstawicieli innych kultur.                                                                                                                                                                                                               |
| K06                   | Wykazuje krytycyzm wobec źródeł informacji.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| K07                   | Jest chętny do rozwijania umiejętności komunikacyjnych, organizacyjnych oraz kierowniczych.                                                                                                                                                                                                                                                                |

# Formy sprawdzania efektów uczenia się

|     | E – learning | Gry dydaktyczne | Ćwiczenia w szkole | Zajęcia terenowe | Praca laboratoryjna | Projekt indywidualny | Projekt grupowy | Udział w dyskusji | Referat | Praca pisemna (esej) | Egzamin ustny | Egzamin pisemny | Inne |
|-----|--------------|-----------------|--------------------|------------------|---------------------|----------------------|-----------------|-------------------|---------|----------------------|---------------|-----------------|------|
| W01 |              |                 |                    |                  |                     | X                    |                 | X                 | X       | X                    |               | X               |      |
| W02 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 |         | X                    |               | X               |      |
| W03 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 | X       | X                    |               | X               |      |
| W04 |              |                 |                    |                  |                     | X                    |                 | X                 | X       | X                    |               | X               |      |
| W05 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 | X       | X                    |               | X               |      |
| W06 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 | X       | X                    |               | X               |      |
| W07 |              |                 |                    |                  |                     | X                    |                 | X                 | X       |                      |               | X               |      |
| W08 |              |                 |                    |                  |                     | X                    |                 | X                 | X       | X                    |               | X               |      |
| U01 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 | X       | X                    |               |                 |      |
| U02 |              |                 |                    | X                |                     | X                    | X               | X                 | X       | X                    |               |                 |      |
| U03 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 |         | X                    |               |                 |      |
| U04 |              |                 |                    | X                |                     | X                    | X               | X                 | X       | X                    |               | X               |      |
| U05 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 | X       | X                    |               | X               |      |
| U06 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 | X       | X                    |               | X               |      |
| U07 |              |                 |                    | X                |                     | X                    | X               | X                 | X       | X                    |               |                 |      |
| U08 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 | X       | X                    |               |                 |      |
| K01 |              |                 |                    |                  |                     | X                    |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| K02 |              |                 |                    |                  |                     | X                    |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| K03 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 | X       |                      |               |                 |      |
| K04 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 | X       |                      |               |                 |      |
| K05 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 |         |                      |               |                 |      |
| K06 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 |         |                      |               |                 |      |
| K07 |              |                 |                    |                  |                     | X                    | X               | X                 |         |                      |               |                 |      |

.....  
pieczęć i podpis Dyrektora

## PLAN SPECJALNOŚCI

### Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna

studia rozpoczynające się w roku akademickim 2022/2023

#### Semestr II

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

| nazwa kursu                                                                      | godziny kontaktowe |                 |    |    |   |   |                     | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |   |
|----------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|----|---|---|---------------------|----------------|----------------|---|
|                                                                                  | W                  | zajęć w grupach |    |    |   |   | E-learning<br>razem |                |                |   |
|                                                                                  |                    | A               | K  | L  | S | P |                     |                |                |   |
| Metody badań geografii społeczno-ekonomicznej                                    |                    |                 |    | 24 |   |   |                     | 24             | ZO             | 2 |
| Przemiany społeczne i gospodarcze w układzie globalnym                           |                    |                 | 24 |    |   |   |                     | 24             | E              | 3 |
| Ćwiczenia terenowe z geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej |                    |                 |    | 12 |   |   |                     | 12             | ZO             | 1 |
|                                                                                  |                    |                 | 24 | 36 |   |   |                     | 60             | 1/2/0          | 6 |

#### Semestr III

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

| nazwa kursu                                                                 | godziny kontaktowe |                 |    |    |   |   |                     | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |    |
|-----------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|----|---|---|---------------------|----------------|----------------|----|
|                                                                             | W                  | zajęć w grupach |    |    |   |   | E-learning<br>razem |                |                |    |
|                                                                             |                    | A               | K  | L  | S | P |                     |                |                |    |
| Rozwój lokalny i regionalny                                                 | 10                 |                 | 20 |    |   |   |                     | 30             | E              | 4  |
| Problemy rozwoju miast / Urban Development Challenges*                      |                    |                 | 15 |    |   |   |                     | 15             | ZO             | 4  |
| Współczesne przemiany rolnictwa / Contemporary Changes in Agriculture*      |                    |                 | 15 |    |   |   |                     | 15             | ZO             | 4  |
| Geoinformacja w geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarce przestrzennej |                    |                 |    | 30 |   |   |                     | 30             | ZO             | 5  |
| Metody analizy przestrzennej                                                | 15                 |                 |    | 15 |   |   |                     | 30             | E              | 5  |
|                                                                             | 25                 |                 | 50 | 45 |   |   |                     | 120            | 2/3/0          | 22 |

\* kurs może być realizowany w języku polskim i/lub języku angielskim

## Semestr IV

### Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

| nazwa kursu                             | godziny kontaktowe |                 |    |   |   |   |            | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|-----------------------------------------|--------------------|-----------------|----|---|---|---|------------|----------------|----------------|-------|
|                                         | W                  | zajęć w grupach |    |   |   |   | E-learning |                |                | razem |
|                                         |                    | A               | K  | L | S | P |            |                |                |       |
| Geografia wybranych krajów europejskich |                    |                 | 15 |   |   |   |            | 15             | ZO             | 3     |
| Poziom i jakość życia ludności          |                    |                 | 15 |   |   |   |            | 15             | ZO             | 3     |
|                                         |                    |                 | 30 |   |   |   |            | 30             | 0/2/0          | 6     |

### Kursy do wyboru\*

| nazwa kursu                                               | godziny kontaktowe |                 |       |    |   |   |            | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|-----------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|-------|----|---|---|------------|----------------|----------------|-------|
|                                                           | W                  | zajęć w grupach |       |    |   |   | E-learning |                |                | razem |
|                                                           |                    | A               | K     | L  | S | P |            |                |                |       |
| Konwersatorium z geografii społecznej                     |                    |                 | 15    |    |   |   |            | 15             | ZO             | 2     |
| Miasta w dobie globalizacji                               |                    |                 | 15    |    |   |   |            |                |                |       |
| Problemy rozwoju obszarów wiejskich                       |                    |                 | 15    |    |   |   |            |                |                |       |
| Wybrane problemy społeczno-ekonomiczne Ameryki Łacińskiej | 15                 |                 |       |    |   |   |            |                |                |       |
| Wybrane problemy społeczno-ekonomiczne Azji Wschodniej    | 15                 |                 |       |    |   |   |            |                |                |       |
| Geopolityka i geostrategia                                | 15                 |                 |       |    |   |   |            |                |                |       |
| Planowanie regionalne                                     |                    |                 | 15    |    |   |   |            | 15             | ZO             | 2     |
| Projektowanie i prowadzenie własnego biznesu              |                    |                 |       | 15 |   |   |            |                |                |       |
| Marketing terytorialny                                    | 5                  |                 | 10    |    |   |   |            |                |                |       |
| Przestrzeń publiczna                                      | 15                 |                 |       |    |   |   |            |                |                |       |
| Współczesne wyzwania transportu miejskiego                | 5                  |                 | 10    |    |   |   |            |                |                |       |
| Partycypacja społeczna w gospodarce przestrzennej         |                    |                 | 15    |    |   |   |            |                |                |       |
| Gospodarka cyrkularna                                     | 15                 |                 |       |    |   |   |            |                |                |       |
|                                                           | 5-15               |                 | 10-15 | 15 |   |   |            | 30             | 0/2/0          | 4     |

\* należy wybrać po jednym kursie z każdego bloku

## PROGRAM SPECJALNOŚCI

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia  
10.01.2023

Nazwa specjalności      **Nauki o Ziemi i środowisku**

Liczba punktów ECTS      38

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Specjalność jest ukierunkowana na problematykę fizycznogeograficzną w zakresie relacji człowiek – środowisko.

Absolwenci nabywają specjalistyczną wiedzę i umiejętności w zakresie gromadzenia, inwentaryzacji, weryfikacji i przetwarzania danych o środowisku przyrodniczym oraz ich interpretacji. Nabyte umiejętności i wiedza przygotowują studentów do podjęcia pracy związanej z monitorowaniem środowiska oraz jego zarządzaniem, konsultingiem środowiskowym w stosownych służbach.

Efekty uczenia się dla specjalności

| WIEDZA |                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| W01    | Rozumie mechanizmy powstawania i rodzaje zagrożeń naturalnych i antropogenicznych w środowisku geograficznym.                                                                                                                                          |
| W02    | Dysponuje pogłębioną wiedzą z zakresu ewolucji i funkcjonowania systemów fluwialno-denudacyjnych w warunkach antropopresji i naturalnych przemian środowiska.                                                                                          |
| W03    | Dysponuje pogłębioną wiedzą z zakresu procesów geologicznych, hydrologicznych, geomorfologicznych i klimatycznych zachodzących w warunkach naturalnych przemian środowiska oraz wywołanych działalnością człowieka i rozumie powiązania pomiędzy nimi. |
| W04    | Ma pogłębioną wiedzę z zakresu metodologii stosowanej do opracowań hydrologicznych i hydroekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem stanu koryta rzeki.                                                                                              |
| W05    | Rozumie powiązania pomiędzy procesami hydrologicznymi, geomorfologicznymi i ekologicznymi w ciekach, potrafi wskazać działania mające na celu poprawę jakości wód.                                                                                     |
| W06    | Zna narzędzia pozwalające na modelowanie przebiegu zjawisk i procesów przyrodniczych.                                                                                                                                                                  |
| W07    | Zna organizację i cele działania światowej i krajowej sieci meteorologicznej, zasady kodowania danych meteorologicznych, podstawy numerycznych prognoz pogody, źródła danych meteorologicznych, wiarygodne źródła prognoz pogody                       |
| W08    | Zna relacje pomiędzy gospodarką, społeczeństwem i środowiskiem.                                                                                                                                                                                        |

| UMIEJĘTNOŚCI          |                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| U01                   | Wykorzystuje nowoczesne techniki pomiarowe do identyfikacji i interpretacji zjawisk i procesów fizycznogeograficznych.                                                                                              |
| U02                   | Posługuje się terminologią z zakresu geografii fizycznej w języku polskim oraz w języku obcym.                                                                                                                      |
| U03                   | Potrafi dokonać analizy synoptycznej na podstawie różnorodnych danych meteorologicznych, przedstawić krótkoterminową prognozę pogody, wykonuje mapy synoptyczne i diagramy termodynamiczne.                         |
| U04                   | Potrafi odnaleźć i pozyskać odpowiednie dane potrzebne do obliczeń wybranych parametrów hydrologicznych wezbrań, potrafi je analizować przy wykorzystaniu odpowiednich metod i narzędzi.                            |
| U05                   | Potrafi przeprowadzić hydromorfologiczną ocenę stanu koryta cieku.                                                                                                                                                  |
| U06                   | Potrafi szczegółowo omówić procesy rzeźbotwórcze oraz ocenić ich wpływ na środowisko geograficzne.                                                                                                                  |
| U07                   | Potrafi zebrać dane statystyczne oraz literaturę niezbędną do przygotowania opracowania charakteryzującego czasowo-przestrzenne zróżnicowanie wybranych zagadnień przyrodniczych w danym regionie.                  |
| U08                   | Potrafi zidentyfikować, opisać i wyjaśnić genezę różnych struktur sedymentacyjnych.                                                                                                                                 |
| U09                   | Wybiera i stosuje optymalne metody pozyskiwania, analizy i prezentacji danych przestrzennych w badaniach geograficznych.                                                                                            |
| U10                   | Stosuje metody ilościowej i jakościowej oceny natężenia procesów rzeźbotwórczych oraz potrafi wykorzystać uzyskane wyniki do prognozowania skutków oddziaływania procesów fluwialnych i denudacyjnych w środowisku. |
| KOMPETENCJE SPOŁECZNE |                                                                                                                                                                                                                     |
| K01                   | Dostrzega konieczność angażowania sił społecznych na rzecz przeciwdziałania negatywnym skutkom wpływu człowieka na środowisko.                                                                                      |
| K02                   | Jest odpowiedzialny za powierzony mu sprzęt, potrafi zorganizować prace w grupie, sumiennie wykonuje powierzone mu zadania.                                                                                         |
| K03                   | Jest świadomy złożoności funkcjonowania systemu przyrodniczego na Ziemi, wykazuje postawę odpowiedzialności za poszanowanie środowiska przyrodniczego.                                                              |
| K04                   | Rozumie potrzebę ochrony ekosystemów rzecznych.                                                                                                                                                                     |
| K05                   | Rozwija umiejętności komunikacyjne, organizacyjne oraz kierownicze.                                                                                                                                                 |
| K06                   | Wykazuje krytycyzm wobec internetowych źródeł danych o środowisku przyrodniczym.                                                                                                                                    |

#### Formy sprawdzania efektów uczenia się

|     | E – learning | Gry dydaktyczne | Ćwiczenia w szkole | Zajęcia terenowe | Praca laboratoryjna | Projekt indywidualny | Projekt grupowy | Udział w dyskusji | Referat | Praca pisemna (esej) | Egzamin ustny | Egzamin pisemny | Inne |
|-----|--------------|-----------------|--------------------|------------------|---------------------|----------------------|-----------------|-------------------|---------|----------------------|---------------|-----------------|------|
| W01 |              |                 |                    |                  | X                   |                      | X               | X                 |         |                      |               | X               |      |
| W02 |              |                 |                    |                  | X                   | X                    |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |
| W03 |              |                 |                    |                  | X                   |                      | X               | X                 |         |                      |               | X               |      |
| W04 |              |                 |                    |                  | X                   | X                    |                 | X                 |         |                      |               |                 |      |

|     |  |  |  |  |   |   |   |   |   |  |  |   |  |
|-----|--|--|--|--|---|---|---|---|---|--|--|---|--|
| W05 |  |  |  |  | X |   | X |   | X |  |  |   |  |
| W06 |  |  |  |  | X |   |   |   |   |  |  |   |  |
| W07 |  |  |  |  |   | X | X | X |   |  |  |   |  |
| W08 |  |  |  |  | X |   |   | X |   |  |  |   |  |
| U01 |  |  |  |  | X | X |   |   |   |  |  |   |  |
| U02 |  |  |  |  |   |   |   | X |   |  |  | X |  |
| U03 |  |  |  |  | X |   |   |   |   |  |  |   |  |
| U04 |  |  |  |  | X |   | X |   |   |  |  |   |  |
| U05 |  |  |  |  |   |   | X |   |   |  |  |   |  |
| U06 |  |  |  |  | X |   | X | X |   |  |  | X |  |
| U07 |  |  |  |  | X |   | X |   |   |  |  |   |  |
| U08 |  |  |  |  | X |   |   |   |   |  |  |   |  |
| U09 |  |  |  |  | X |   | X |   |   |  |  |   |  |
| U10 |  |  |  |  | X | X | X | X |   |  |  |   |  |
| K01 |  |  |  |  |   |   |   | X |   |  |  |   |  |
| K02 |  |  |  |  | X |   | X |   |   |  |  |   |  |
| K03 |  |  |  |  |   |   |   | X |   |  |  |   |  |
| K04 |  |  |  |  |   |   |   | X |   |  |  |   |  |
| K05 |  |  |  |  |   |   | X | X |   |  |  |   |  |
| K06 |  |  |  |  | X |   | X | X |   |  |  | X |  |

.....  
pieczęć i podpis Dyrektora

## PLAN SPECJALNOŚCI

### Nauki o Ziemi i środowisku

studia rozpoczynające się w roku akademickim 2022/2023

#### Semestr II

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

| Zajęcia dydaktyczne – obowiązkowe  |                    |                 |   |    |   |   |            |                |                |       |
|------------------------------------|--------------------|-----------------|---|----|---|---|------------|----------------|----------------|-------|
| nazwa kursu                        | godziny kontaktowe |                 |   |    |   |   |            | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|                                    | W                  | zajęć w grupach |   |    |   |   | E-learning |                |                | razem |
|                                    |                    | A               | K | L  | S | P |            |                |                |       |
| Geologia regionalna Polski         | 15                 |                 |   |    |   |   |            | 15             | E              | 2     |
| Metody badań w geografii fizycznej |                    |                 |   | 20 |   |   |            | 20             | ZO             | 2     |
| Meteorologia synoptyczna           | 10                 |                 |   | 15 |   |   |            | 25             | ZO             | 2     |
|                                    | 25                 |                 |   | 35 |   |   |            | 60             | 1/2/0          | 6     |

#### Semestr III

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

| nazwa kursu                                                  | godziny kontaktowe |                 |    |    |   |   |            | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|--------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|----|---|---|------------|----------------|----------------|-------|
|                                                              | W                  | zajęć w grupach |    |    |   |   | E-learning |                |                | razem |
|                                                              |                    | A               | K  | L  | S | P |            |                |                |       |
| Ekologia krajobrazu                                          | 15                 |                 |    |    |   |   |            | 15             | E              | 4     |
| Geomorfologia dynamiczna i stosowana                         | 10                 |                 |    | 15 |   |   |            | 25             | E              | 4     |
| Metody opracowań hydrologicznych                             |                    |                 |    | 30 |   |   |            | 30             | ZO             | 4     |
| Ewolucja świata organicznego i jej przyczyny                 |                    |                 | 15 |    |   |   |            | 15             | ZO             | 3     |
| Metody ilościowe w badaniach geomorfologicznych              |                    |                 |    | 15 |   |   |            | 15             | ZO             | 3     |
| Potencjał przyrodniczy a gospodarowanie w obszarach górskich | 5                  |                 |    | 15 |   |   |            | 20             | ZO             | 4     |
|                                                              | 30                 |                 | 15 | 75 |   |   |            | 120            | 2/4/0          | 22    |



## Semestr IV

### Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

| nazwa kursu                                   | godziny kontaktowe |                 |   |    |   |   |            | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |       |
|-----------------------------------------------|--------------------|-----------------|---|----|---|---|------------|----------------|----------------|-------|
|                                               | W                  | zajęć w grupach |   |    |   |   | E-learning |                |                | razem |
|                                               |                    | A               | K | L  | S | P |            |                |                |       |
| Hydroekologia i ochrona ekosystemów rzecznych | 5                  |                 |   | 10 |   |   |            | 15             | ZO             | 3     |
| Paleogeografia czwartorzędu i geoarcheologia  | 15                 |                 |   |    |   |   |            | 15             | ZO             | 3     |
|                                               | 20                 |                 |   | 10 |   |   |            | 30             | 0/2/0          | 6     |

### Kursy do wyboru\*

| nazwa kursu                                               | godziny kontaktowe |                 |    |       |   |   |            |       | E/<br>ZO/<br>Z | punkty<br>ECTS |
|-----------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|----|-------|---|---|------------|-------|----------------|----------------|
|                                                           | W                  | zajęć w grupach |    |       |   |   | E-learning | razem |                |                |
|                                                           |                    | A               | K  | L     | S | P |            |       |                |                |
| Metody badań osadów drobnoziarnistych                     |                    |                 |    | 15    |   |   |            | 15    | ZO             | 2              |
| Globalne zmiany środowiska przyrodniczego                 | 15                 |                 |    |       |   |   |            | 15    | ZO             | 2              |
| Meteorologia lotnicza i podstawy ruchu lotniczego         |                    |                 |    | 15    |   |   |            | 15    | ZO             | 2              |
| Interpretacja map geologicznych                           |                    |                 |    | 15    |   |   |            | 15    | ZO             | 2              |
| Metody oceny hydromorfologicznej cieków                   |                    |                 |    | 15    |   |   |            | 15    | ZO             | 2              |
| Ocena zagrożenia powodziowego w małych zlewniach górskich |                    |                 |    | 15    |   |   |            | 15    | ZO             | 2              |
| Zmiany klimatyczne w historii Ziemi i ich następstwa      |                    |                 | 15 |       |   |   |            | 15    | ZO             | 2              |
| Monitoring krajobrazu                                     |                    |                 |    | 15    |   |   |            | 15    | ZO             | 2              |
| Cykliczność procesów przyrodniczych                       |                    |                 | 15 |       |   |   |            | 15    | ZO             | 2              |
| Środowisko przyrodnicze Karpat                            |                    |                 |    | 15    |   |   |            | 15    | ZO             | 2              |
| Kartografia geośrodowiskowa                               | 5                  |                 |    | 10    |   |   |            | 15    | ZO             | 2              |
|                                                           | 5-15               |                 | 15 | 10-15 |   |   |            | 30    | 0/2/0          | 4              |

\* do wyboru dwa kursy z puli kursów do wyboru